

İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı; Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ve 2 Milletvekili ile Şanhurfa Milletvekili Ramazan Başak'ın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/570, 2/227, 2/228)

Not: Başkanlıkça; Tasarı, tali olarak Adalet ile Plan ve Bütçe komisyonlarına, esas olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, (2/227) ve (2/228) esas numaralı teklifler ise esas komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü

28/4/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1544/1854

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 21/4/2008 tarihinde kararlaştırılan “İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

İşsizlik, bugün Avrupa Birliğine üye ülkeler de dahil olmak üzere, hemen her ülkenin karşı karşıya bulunduğu önemli sorunların başında gelmektedir. Tüm dünyada yeteri kadar yeni ve yüksek gelirli iş yaratılamamaktadır. İşsizlik, bir ülkede sadece üretim ve ekonomik kalkınmayı olumsuz etkilememekte, aynı zamanda sosyal problemler, sosyal dışlanma ve yoksulluğu da beraberinde getirmektedir.

Bu nedenle, istihdamı ve verimliliği artırmak ve böylelikle ekonomik ve sosyal kalkınmayı gerçekleştirmek ülkemiz dahil tüm dünya ülkelerinin birinci hedefi haline gelmiştir.

İşsizliğin önlenmesinin en temel çözüm yolu, hiç kuşkusuz istihdam kapasitesini artıracak yatırımların çoğaltılması, yeni iş alanlarının yaratılması, iş piyasasının esnekleştirilmesi ve aktif istihdam politikalarının uygulanmasıdır.

4857 sayılı İş Kanununda yer alan yeni tanımlardan biri de asıl işveren alt işveren ilişkisidir. Uygulamada asıl işveren-alt işveren ilişkisinin amacına aykırı olarak kullanılmasını önlemek için alt işverenlik sözleşmesinin yazılı yapılması zorunluluğu getirilmiş ve Bölge Müdürlüklerine, alt işverenliğin tescilinden sonra inceleme yetkisi verilmiştir. Ayrıca, ağır ve tehlikeli işlerde işverene ve alt işverene, iş sağlığı ve güvenliği ile mesleki eğitim almış işçileri çalıştırmak yükümlülüğü getirilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu AB ve ILO normları da esas alarak hazırlanmış ve çağdaş bir yapıya kavuşturulmuştur. Ancak iş sağlığı ve güvenliği alanının dinamik yapısı ve mevzuatın uygulanmasından elde edilen geri bildirimler, ilgili bir takım yasal hükümlerde değişikliklerin yapılmasını gerekli hale getirmiştir. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde öne çıkan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uygulamalar ülkemizde de dikkat çekici bir şekilde fark edilmektedir. Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurulmasına yönelik talepler ve iş sağlığı ve güvenliği hizmeti vermek isteyen kişi ve kuruluşların niteliklerinin daha kapsamlı olarak belirlenmesi ihtiyacı, iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin işyerlerinde üslenecikleri önemli görevlerin ifasında eğitim ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak bu alanın da kamu tarafından ayrıntılı olarak düzenlenmesi amaçlanmıştır.

İşyeri sağlık birimleri sağlık ve güvenlik birimleri olarak yeniden tanımlanmış, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurulmasına imkân tanınmıştır. Çok sayıda kurum tarafından benzer gerekçelerle işyerlerinin kurulması aşamasında istenen ve bu nedenle mürekkeklığe yol açan işyeri kurma izni kaldırılarak işyerinin kuruluşu aşamasında yaşanan sorunlar giderilmiştir.

50 veya daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kaldırılmış, terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü sadece kamuya bırakılmış, özürölere ait SSK işveren priminin Hazinece karşılanması öngörülmüştür.

İşverenler üzerindeki mali yüklerin hafifletilmesi ve dolayısıyla istihdamın artırılması amacıyla, SSK işveren hissesine isabet eden beş puanlık prim tutarının Hazine tarafından karşılanması öngörülmüştür.

İl istihdam kurullarının üyeleri ve görevleri yeniden belirlenmiş ve bu kurullara yerel bazda işgücü piyasası araştırmaları yapmalarına imkân tanınmak suretiyle daha etkin bir hale getirilmiştir.

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerden aktif işgücü programları çerçevesinde sunulan hizmetlerden yararlanabilmesi amacıyla işsizlik sigortası fonundan kaynak kullanılmasına imkân sağlanmıştır.

Ayrıca, gençler ve kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, kreş ve emzirme odası açma yükümlülüğünün işverenler tarafından hizmet alımı ile yerine getirebilmesi hedeflenmiştir. 500 veya daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde işverenler tarafından spor tesisi kurma yükümlülüğü kaldırılmıştır.

Tasarı ile; zorunlu istihdam yüklerinin hafifletilmesi, nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması, istihdamın teşvik edilmesi, işgücü maliyetlerinin düşürülmesi, kayıt dışı istihdamın azaltılması hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 4857 sayılı İş Kanununda yapılan değişikliklerle;

1) Asıl işveren ile alt işveren arasında kurulan ilişkinin yazılı yapılması şartı getirilmiştir. Alt işverenlik müessesesi yazılı kurulmadığı zaman çeşitli yorum ve problemlere yol açmaktadır. Yazılı hale getirildiğinde itiraz ve yoruma mahal kalmamaktadır.

4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde hangi işlerin alt işverene devredilebileceği yazılmış ancak bu devir işleminin bu maddeye uygun olup olmadığının kontrolü yapılamamaktadır. 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile, işi devralan alt işverenin Bölge Müdürlüğüne tescil için müracaat etmesi, Bölge Müdürlüğüne başvuru belgelerinin gerektiğinde İş Müfettişine incelettirilmesi ve muvazaalı bir durumun tespiti halinde tescilin iptal edilmesi öngörülmektedir.

2) 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, işgücü piyasasında dezavantajlı gruplar arasında sayılan eski hükümlü ve terör mağdurları için işverenlere getirilmiş olan zorunlu istihdam kaldırılmakta ve % 6 olan zorunlu çalıştırma oranı özel sektör için % 3'e indirilmekte, terör mağduru çalıştırma zorunluluğu ise tamamen kamu kurum ve kuruluşlarının yükümlülüğüne bırakılmaktadır.

Nüfusumuzda önemli bir yeri oluşturan özürliülerin, ekonomik ve sosyal yaşama katılmaları ancak istihdamlarının artırılmasıyla mümkün olacaktır. Bu amaca yönelik olarak özürliülerin sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamının Hazinece karşılanması öngörülmektedir. Böylece daha önce bu kapsamda özürliü çalıştıran işverenler de aynı şartlarda prim teşvikinden yararlanabileceklerdir.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi belirli koşullara bağlanarak, özürliülerin sigortalılık hizmetleri teminat altına alınırken, diğer taraftan kalan primlerin zamanında ödenmesi sağlanmaktadır. Primlerin geç ödenmesi halinde ise, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilecektir.

İstihdam artışını özel sektör üzerinden ülkeye yaygınlaştırmak amacıyla, bazı işyerleri ve sigorta grupları bu madde hükmü dışında tutulmaktadır.

Ayrıca, teşviklerin amacına ulaşabilmesi için teşviklerin gerçekten istihdam artışı yaratan işverenlere sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle gerçek istihdam artışına yol açmayacak işlemlerin teşviklerden yararlanmak için yeterli olmamasına yönelik düzenlemeler öngörülmektedir.

Hazinece karşılanacak prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak vergiye tabi olacak kazancın tespitinde dikkate alınmaması sağlanmaktadır.

Kanun ile düzenlenen destek unsurlarından, diğer ilgili teşvik mevzuatı uyarınca yararlanmakta olan işletmelerin; aynı dönem için sağlanan aynı destek unsurlarından mükerrer olarak yararlanmamasına ve mükerrer olarak aynı teşviklerden yararlanma durumunda kalanların, işverenlerin tercihleri dikkate alınarak, uygulanan teşvik veya destek unsurlarından sadece birinden yararlandırılması öngörülmektedir.

Bu maddeye aykırılık hallerinde 101 inci madde uyarınca tahsil edilecek idari para cezalarının, özürliülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurmaları ve bu gibi projelerde kullanılması ve tahsil edilen cezaların kullanımına ilişkin hususların, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özürliüler İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile en çok işçi ve işvereni temsil eden üst kuruluşların birer

temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından karara bağlanması ve uygulamaya ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

3) İş sağlığı ve güvenliği alanında koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde verilebilmesi için; işyerinde yapılan işin özelliğine göre iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik risk değerlendirilmesinin yapılması ve bu değerlendirme sonucuna göre işverenin alınacak önlemleri belirlemesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle 161 sayılı ILO Sözleşmesinin 5 inci maddesinde de belirtildiği üzere işyerlerinde sağlığa zararlı risklerin tanımlanması ve değerlendirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

İşletmelerin kurulmaya başlanılmasından önce kurma izni alınması, çalışma mevzuatında yer almasının yanında diğer mevzuatta da yer alan bir husus olup bu alanda işverenler açısından mükerrer yükümlülükler ve bildirimler söz konusu olmaktadır. Bu konudaki mükerrerliği ortadan kaldırmak, işyerlerinin kurulmasıyla ilgili prosedürleri hafifleterek, işyerlerinin kurulmasını özendirme amacıyla kurma izni alma mecburiyeti kanun metninden çıkarılmıştır. İşletme belgesi alma zorunluluğu ise; işyerlerinde yapılan iş, işin tehlikesi ve işyerlerinin büyüklüğü gibi unsurlar dikkate alınarak hangi tür işyerleri için işletme belgesi isteneceği yönetmeliğe bırakılarak muhafaza edilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların usul ve esasları ile bunları yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi hususunda mevcut boşluk doldurularak bunların çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenebileceği hükme bağlanmıştır.

4) 4857 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde öngörülen işyeri hekimi ile 82 nci maddesinde öngörülen iş güvenliği ile görevli mühendis ve teknik elemanlarla ilgili maddeler tek madde halinde düzenlenerek, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Maddede sözü edilen personelin daha etkin hizmet verebilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenecek özel eğitime tabi tutulmaları ve eğitim sonunda belgelendirilmeleri, iş sağlığı ve güvenliği birimlerinin hangi hallerde işyeri içinde kurulacağı ve özellikleri, işyeri dışından hizmet alınmasına ilişkin hususlar ile iş sağlığı ve güvenliği birimlerinde bulundurulacak asgari araç, gereç ve teçhizat gibi malzemelerin yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

İş sağlığı ve güvenliği alanında yürütülecek koruyucu ve önleyici hizmetler genellikle teknik çalışmaları kapsamakta olup, işverenler kendi işyerinde aynı niteliklere haiz personelin bulunması halinde kendi çalışanını gerekli eğitimleri aldırarak şartıyla bu hizmetlerde görevlendirebilecektir.

Ayrıca işyerlerinin daha kolay ve etkin bir şekilde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini alabilmeleri ve iş kazaları ve meslek hastalıklarının en fazla görüldüğü küçük ve orta ölçekli işletmelerin de bu hizmetlerden yararlanmalarının teşvik edilmesi amacıyla kurulmuş olan sağlık ve güvenlik biriminden hizmet alınmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

İşyeri dışında kurulu bulunan sağlık ve güvenlik biriminden hizmet alan işverenlere doğrudan hizmet alma yönüyle yerine getirilen yükümlülükleri çerçevesinde ayrıca işyeri hekimi, mühendis veya teknik personel istihdam etme zorunluluğu ortadan kalkacaktır. Kurumsal hizmet veren sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınabileceği gibi, Kanunda belirtilen nitelikleri haiz kişilerden de hizmet alınması mümkün olacaktır.

5) Mevcut düzenlemede, işyerlerinde genel çalışma şartları ve alınacak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli eğitim ve bilgilendirmeye dair hüküm bulunmasına rağmen, ağır ve tehlikeli işlerde çalışanların yapacakları işlerle ilgili mesleki eğitim şartı aranmamaktadır.

İşyerlerinde son zamanlarda bazı iş kollarındaki iş kazalarının artışıdaki temel sebeplerden birisi de mesleki eğitim almadan ağır ve tehlikeli işlerde işçi çalıştırılması olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, bu işkollarında çalıştırılacak işçilere iş öncesi eğitim verildiği takdirde eğitilmiş ve kalifiye işçi çalıştırılması ve iş kazalarının önlenmesi hedeflenmektedir.

6) Çocuk bakım yurdundan (kreş) hizmet alımı mevcut yönetmelikte halen var olan bir düzenlemedir. Bu değişiklikle, söz konusu düzenlemenin Kanuni dayanağının oluşturulması ve belirli bir esnekliğin sağlanması hedeflenmiştir. Kreş kurma zorunluluğu bulunan işletmelerin dışarıdan bu hizmetleri veren işyerleri ile anlaşmalar yaparak yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri amaçlanmıştır.

7) İşyerlerinin kurulmasından önce istenilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınması öngörülen kurma izni alınması şartı, Kanunun 78 inci maddesinden çıkarıldığından buna uygun düzenleme yapılmıştır.

8) 4857 sayılı İş Kanununun 3 üncü maddesindeki değişikliğe paralel olarak idari para cezaları yeniden düzenlenmiştir.

9) 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikle bundan böyle işyerlerinde eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kaldırılmakta olduğundan, idari para cezası ile ilgili 101 inci maddeden de aynı şekilde eski hükümlü ibaresi çıkarılmıştır.

10) 78, 81, 82 ve 85 inci maddelerde yapılan yeni düzenlemelere paralel olarak, Kanunun iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerine aykırılık halinde verilen idari para cezaları yeniden düzenlenmiştir.

11) 4857 sayılı İş Kanununun 101 inci maddesi gereğince, Kanunun 30 uncu maddesindeki hükümlere aykırı olarak özürsüz ve eski hükümlü çalıştırmayan işveren veya işveren vekiline aynı Kanunun 108 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca doğrudan Türkiye İş Kurumu İl Müdürü tarafından verilmektedir.

5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4857 sayılı Kanunun 108 inci maddesinin tahsil usulünün de belirlendiği ikinci fıkrası yürürlükten kaldırıldığından, bu maddeye istinaden kesilen idari para cezalarının tahsil usulünün belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında; sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idari para cezalarının, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Türkiye İş Kurumu 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna tabi olmadığı ve bu Kanuna göre takip ve tahsil yetkisi bulunmadığından, 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi hükmüne aykırı davranan işveren veya işveren vekiline aynı Kanunun 101 inci maddesi gereği kesilen idari para cezaları ile ilgili davalar reddedilmesine rağmen, kendi isteğiyle ödeyenler hariç zorla tahsil yoluna gidilememektedir.

Yukarıda ifade edilen hukuki sorunun ortadan kaldırılabilmesi için, İŞKUR tarafından kesilen idari para cezalarının genel esaslara göre tahsil edileceğine ilişkin yasal değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

12) Anayasa Mahkemesinin 24/11/2007 tarihli ve 26710 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19/10/2005 tarihli ve Esas No: 2003/66, Karar No: 2005/72 sayılı Kararı ile 4857 sayılı İş Kanununun

111 inci maddesi iptal edildiğinden, anılan Karara uygun olarak, 4857 sayılı Kanunun uygulanması bakımından; sanayiden, ticaretten, tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları yeniden düzenlenmiş, maddede belirtilen esaslar doğrultusunda bir işin bu Kanunun uygulanması bakımından; sanayiden, ticaretten, tarım ve orman işlerinden hangisinin kapsamında sayılacağı, ilgili bakanlıkların görüşleri alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca altı ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür.

Madde 2- Ülkemiz ekonomisinin en önemli problemlerinden biri yüksek oranlarda seyreden kayıt dışı istihdamdır. Kayıt dışı istihdamla mücadele edebilmek için 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununa göre çalışanlara ait kimlik bilgilerinin, genel kolluk kuvvetlerince ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı il müdürlükleri veya merkez müdürlüklerine bildirilmesi öngörülmektedir. Böylece kurumlar arasında sigortasız çalıştırılmaya karşı koordinasyon ve ortak hareket sağlanmış olacaktır.

Madde 3- 4447 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle;

1) 4447 sayılı Kanun, çerçeve bir Kanun olarak çıkarıldığından, Kanuna yeni eklenen maddelerin, işsizlik sigortasına ilişkin hükümler getirdiğini açıkça belirtmek ve hukuki bir ihtilafta neden olmamak amacıyla düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, maddede yapılan değişiklikle; işgücü piyasasına yeni girenler ile işgücü piyasasında daha önce bulunmakla birlikte halen işsiz olanların da aktif istihdam faaliyetleri çerçevesinde İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına alınması öngörülmektedir.

2) Sigortalı işsizlerin doğrudan veya elektronik ortamda da İŞKUR'a başvurabilmelerine olanak sağlanmakta, aynı şekilde işverenler tarafından tanzim edilmesi gereken işten ayrılma bildirimlerinin fiziki ortamla birlikte elektronik ortamda da verilir/almabilmesi için düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca, İşgücü piyasasına yeni girenler ile işgücü piyasasında daha önce bulunmakla birlikte, halen işsiz olanların istihdam edilebilirliğinin artırılabilmesi ve gelecekte karşılaşılabilecek işsizlik riskinin en aza indirilebilmesi için, 4447 sayılı Kanun kapsamında verilen eğitim hizmetlerinin tüm işsizlere yaygınlaştırılması, işgücü uyum hizmetleri, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmalarının yapılmasına yönelik hizmetlerle birlikte eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin, yıllık miktartarının, işsizlik sigortası primi olarak bir önceki yıl içinde İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılan Devlet payının yüzde otuzu ile sınırlı olmak üzere, İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması amaçlanmıştır.

3) Maddede yapılan düzenleme ile işsizlik ödeneği miktarının hesaplanmasında asgari ücretin neti değil brütü baz alınacağı hüküm altına alınmakta ve böylelikle sigortalı işsizlerin halen almakta oldukları işsizlik ödeneğinde yaklaşık % 40 oranında artış sağlanmaktadır.

4) 4447 sayılı Kanunun giderlerinin sayıldığı 53 üncü maddesinde;

-Kuruma kayıtlı tüm işsizlere, İşsizlik Sigortası Fonundan aktif istihdam faaliyetleri kapsamında hizmet verilebilmesi,

-1/6/2000-31/12/2007 tarihine kadar Fona aktarılan Devlet payı ve nemasının 2008-2012 yılları arasındaki faizinin Güneydoğu Anadolu Projesi için kullanılabilmesi,

-18-29 yaşları arası Gençlerin ve kadınların istihdamını teşvik amacıyla uygulanan prim indiriminin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması,

amacıyla düzenleme yapılmıştır.

5) Mevcut düzenlemede, Ücret Garanti Fonu ve Kısa Çalışma Ödeneğinden sadece İş Kanununa tabi işçi ve işverenler yararlanmakta olup, İş Kanunu kapsamı dışında kalanlar bu maddelerde yer alan ödemelerden yararlanamamaktadırlar.

Yapılan düzenleme ile bu ödemelerin kapsamı genişletilmekte ve böylece Deniz İş Kanunu ve Basın İş Kanununa tabi olarak çalışanlardan, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına girenler, Ücret Garanti Fonu ve Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanma hakkını kazanmaktadırlar.

6) 1/6/2000 tarihinden 31/12/2007 tarihine kadar tahsil edilen işsizlik sigortası primi Devlet payı ile nemasının tamamının; 2008-2012 yıllarında nemalandırılması sonucunda elde edilen gelirlerin, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından Yüksek Planlama Kurulu kararına göre, öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar ile münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırım alanlarında kullanılmasına imkan sağlanmaktadır .

Ayrıca, kadınlar ve gençlerin istihdamını arttırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmektedir. İlave istihdam kapsamına; maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aylık dönemde prim ve hizmet belgelerinde bildirimi yapılan ortalama sigortalı sayısına ilave olarak ve Kanunun yürürlük tarihinden önceki bir takvim yıllık dönemde prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olanlar girebileceklerdir. Bu sigortalıların, işveren hisselerinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır. Fondan karşılanacak tutar sigorta primine esas kazancın altı ile sınırlandırılmaktadır.

İşverenler hakkında teşvik uygulamasının devam edebilmesi, Kanunun uygulama döneminde, tahakkuk eden sigortalı hissesine düşen tutar ile kalan işveren hisse tutarının ödenmesi koşuluna bağlanmaktadır. İşveren kendi hesabına kalan işveren hissesini ödememesi durumunda, İşsizlik Sigortası Fonundan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammından sorumlu tutulmaktadır.

İstihdam artışını özel sektör üzerinden ülkeye yaygınlaştırmak amacıyla, bazı işyerleri ve sigorta grupları bu madde hükmü dışında tutulmaktadır. Ayrıca teşviklerin gerçekten istihdam artışı yaratan işyerlerine uygulanabilmesi bakımından kontrol sistemine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacak prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak vergiye tabi olacak kazancın tespitinde dikkate alınmaması sağlanmaktadır.

Kanun ile düzenlenen destek unsurlarından, diğer ilgili teşvik mevzuatı uyarınca yararlanmakta olan işletmelerin; aynı dönem için sağlanan aynı destek unsurlarından mükerrer olarak yararlanamamasına ve mükerrer olarak aynı teşviklerden yararlanma durumunda kalanların, işverenlerin tercihleri dikkate alınarak, uygulanan teşvik veya destek unsurlarından sadece birinden yararlandırılması öngörülmektedir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 4- 4904 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle;

1) 4904 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine istinaden, illerde valinin başkanlığında kamu ve meslek kuruluşları ile üniversite ve sivil toplum temsilcilerinin katılımı ile İl İstihdam Kurulu oluşturulmuştur.

Bu kurulların temel görevi, il düzeyinde istihdamın korunması, geliştirilmesi ve işsizliğin önlenmesine ilişkin faaliyetler ile uygulanacak aktif işgücü programlarını belirlemek ve ildeki istihdam etkinliklerini izlemek ve değerlendirmektir.

Ancak, süreç içerisinde, Kanun gereği çok sayıda üyeden oluşan ve yılda sadece bir kez toplanan bu kurullardan beklenen faydanın elde edilemediği anlaşılmıştır.

Kurulların işleyişinin etkinleştirilmesi, üye sayısının azaltılarak daha dinamik bir yapıya dönüştürülmesi, işgücü piyasasındaki değişme ve gelişmelerin yakından ve etkin izlenebilmesi için maddede değişiklik yapılmaktadır.

2) Hükümet Programında da yer alan özel istihdam bürolarının açılmasının özendirilmesi amacıyla, büro açabilmek için aranan şartların sayıldığı madde metninden, "Türk vatandaşı ve" ibaresi çıkarılmıştır.

3) Mevzuata aykırı hareket eden özel istihdam büroları ve basın kuruluşlarına idari para cezası uygulanabilmesi için maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 5- İşsizlik, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin de en büyük sorunlarından biridir. Uluslararası rekabette istihdam üzerindeki yükler önemli bir engel olarak görülmektedir. Bu nedenle işsizliğin azaltılması, yatırımların istihdam odaklı arttırılması amacıyla sigorta primleri işveren hissesinde 5 puanlık indirimle gidilmektedir.

Maddede Hazinece karşılanacak tutar işveren hissesine isabet eden beş puan ile sınırlandırılmıştır. İşverenler hakkında teşvik uygulamasının devam edebilmesi, Kanunun uygulama döneminde, tahakkuk eden sigortalı hissesine düşen tutar ile kalan işveren hisse tutarının ödenmesi koşulluna bağlanmaktadır.

İstihdam artışını özel sektör üzerinden ülkeye yaygınlaştırmak amacıyla, bazı işyerleri ve sigorta grupları bu madde hükmü dışında tutulmaktadır.

Ayrıca, teşviklerin amacına ulaşabilmesi için teşviklerin gerçekten istihdam artışı yaratan işverenlere sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle gerçek istihdam artışına yol açmayacak işlemlerin teşviklerden yararlanmak için yeterli olmamasına yönelik düzenlemeler öngörülmektedir.

Hazinece karşılanacak prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak vergiye tabi olacak kazancın tespitinde dikkate alınmaması sağlanmaktadır.

Kanun ile düzenlenen destek unsurlarından, diğer ilgili teşvik mevzuatı uyarınca yararlanmakta olan işletmelerin; aynı dönem için sağlanan aynı destek unsurlarından mükerrer olarak yararlanmamasına ve mükerrer olarak aynı teşviklerden yararlanma durumunda kalanların, işverenlerin tercihleri dikkate alınarak, uygulanan teşvik veya destek unsurlarından sadece birinden yararlandırılması öngörülmektedir.

Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenecektir.

Madde 6- İstihdamın teşviki, işsizliğin azaltılması ve makro düzeyde politikalar da dikkate alınarak istihdama yönelik planlama ve yatırımların belirli bir süreyle de olsa fon kaynaklarıyla desteklenmesi amacıyla, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında;

a) 2008 yılında yapılan özelleştirmelerden elde edilecek gelirlerden Özelleştirme Fonunun idari giderleri düşüldükten sonra kalan 1.000.000.000 YTL'lik kısmının, Yüksek Planlama Kurulu kararı-na göre öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar ile münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırım alanlarında kullanılması,

b) 1/1/2009-31/12/2012 tarihleri arasında yapılacak özelleştirmeler sonucu elde edilecek gelirlerden Özelleştirme Fonunun idari giderleri düşüldükten sonra kalan 2.500.000.000 YTL'lik kısmının, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar ile münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için ilgili idare bütçelerinde bu gelirin tahmini olarak yer alması,

öngörülmektedir.

Yılı içinde bu kapsamda elde edilecek gelirlerin yılı bütçelerinde öngörülen gelir tahminini aşması halinde, aşan kısmın Yüksek Planlama Kurulu kararına göre tespit edilecek kadarının, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden ulaştırma ve enerji yatırımlarında kullanılmak üzere, ilgili idare bütçelerine ödenek kaydedilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 7- Maddede yürürlükten kaldırılan hükümler sayılmıştır.

a) 4857 sayılı İş Kanununun;

- Ücret garanti fonuna ilişkin 33 üncü maddesi ile kısa çalışma ödeneğine ilişkin 65 inci maddesi işsizlik Sigortası Kanununa eklendiğinden,

- 82 nci maddesi ise aynı kanunun 81 inci maddesi ile birleştirildiğinden,

İş Kanunundan çıkarılmıştır.

b) 150 ve daha fazla kadın işçi çalıştıran işverenlere anaokulu açma yükümlülüğü getiren Milli Eğitim Temel Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası, işverenler üzerindeki yükümlülüğü azaltmak amacıyla yürürlükten kaldırılmıştır

c) 500 ve daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde spor tesisi kurma zorunluluğu işverenler üzerindeki yükümlülüğü azaltma gerekçesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) Terör mağduru çalışma yükümlülüğü tamamen kamu kurumları üzerine bırakılmış ve özel sektör işyerlerine de yükümlülük getiren Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin (B) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

Madde 9- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Cevdet Erdöl
Trabzon

Agah Kafkas
Çorum

Mehmet Nil Hıdır
Muğla

GENEL GEREKÇE

İş sağlığı ve güvenliğinin oldukça kapsamlı ve çok disiplinli bir alan olması nedeni ile koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha verimli ve günün şartlarına uygun şekilde verilebilmesi için bu alanda hizmet verecek kişi ve kuruluşların eğitilmiş ve yetkin hale getirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, 161 sayılı ILO Sözleşmesinin 11 'inci maddesi de dikkate alınarak iş sağlığı ve güvenliği alanında faaliyet yürütecek kişi ve kuruluşların niteliklerinin, eğitimlerinin ve sertifikalandırılmalarının sağlanması ile ulusal mesleki yeterlilik sisteminin oluşturulması ve işletilmesi için gerekli tedbirleri almak Bakanlığın görev alanında sayılmıştır.

İşyerlerinde koruyucu ve önleyici hizmetlerde görevlendirileceklerin nitelikleri ile eğitim ve belgelendirme usul ve esaslarını belirleme, iş sağlığı ve güvenliği alanında eğitim, danışmanlık ve her türlü hizmet verecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşların niteliklerini belirlemek, yetki vermek, yetkilerini iptal etmek, kontrol ve denetimini sağlamak Bakanlığın ana hizmet birimlerinden İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün görev alanına dahil edilmiştir. Ayrıca, 5544 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde de belirtildiği üzere, Mesleki Yeterlilik Kurumu ilgili kuruluş olarak Bakanlığın teşkilat kanununa da eklenmiştir.

3146 sayılı Kanun ile düzenlenen ve Dışişleri Bakanlığı "meslek memurluğu" sistemine benzer bir sistem olan, yurt dışı teşkilatına atanan personelin mesleki yeterlilikleri 7 aşamalı sınav ve uzmanlık tezi ile tespit edilmekte olduğundan ayrıca mesleki yeterlilik sınavına tabi tutulmalarına ihtiyaç bulunmadığı, Genel Müdür ve daha üst düzey görevlerde bulunanların, yine aynı alanda yurtdışında benzer bir görevi ifa etmesinde bilgi, donanım ve liyakata sahip olup olmadığının mesleki yeterlilik sınavıyla tekrar değerlendirmeye tabi tutulmasının uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

7460 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezinin görevleri yeniden tanımlanmış, İş Kanununda öngörülen işyeri hekimi ve iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman gibi uzmanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek ve verilen eğitim sonunda belge ve sertifikalandırılmaları amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- İş sağlığı ve güvenliğinin oldukça kapsamlı ve çok disiplinli bir alan olması nedeni ile bu konuda hizmet alınacak kişilerin, koruyucu ve önleyici hizmetleri daha verimli ve günün şartlarına uygun şekilde verilebilmesi için eğitilmiş ve yetkin hale getirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle 161 sayılı ILO Sözleşmesinin 11 inci maddesi de dikkate alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görevlerine, iş sağlığı ve güvenliği alanında faaliyet yürütecek kişi ve kuruluşların niteliklerinin, eğitimlerinin ve sertifikalandırılmalarının sağlanması görevi verilerek, bu alanda yaşanan boşluğun ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunun yürürlüğe girmiş olması nedeniyle ulusal mesleki yeterlilik sisteminin oluşturulması ve işletilmesi için gerekli tedbirleri almak Bakanlığın görev alanında sayılmıştır.

Madde 2- Bu düzenlemeyle işyeri hekimi, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlar, hemşire ve diğer görevlilerin nitelikleri, eğitim ve sertifikalandırma usûl ve esaslarını belirleme, iş sağlığı ve güvenliği alanında eğitim ve hizmet verecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşların niteliklerini belirleme, kontrol ve denetimini sağlama Bakanlığın ana hizmet birimlerinden İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün görev alanına dahil edilmiştir.

Madde 3- Kuruluş amacı, çalışma hayatı ve sosyal güvenlik konularında ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim araştırma, inceleme, yayın ve dokümantasyon faaliyetinde bulunmak olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi, işyerlerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek amacıyla, İş Kanununa göre işyerlerinde istihdamı öngörülen iş sağlığından sorumlu işyeri hekimi ve iş güvenliği önlemlerinin sağlanması için görevlendirilecek mühendis veya teknik elemanlara eğitim vermek ve verdiği eğitimleri belge ve sertifikalandırmayı amaçlamıştır.

Madde 4- Eğitim ve Araştırma Merkezince verilen eğitim sonunda belge ve sertifikaya hak kazanılması, sınavı başarıma ölçütüne bağlanmıştır.

Madde 5- Yürürlülük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (g) bendinin sonuna "işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görev yapanların niteliklerini belirlemek, eğitimlerini ve sertifikalandırılmalarını sağlamak," ifadesi ve aşağıdaki (n) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"n) Mesleki yeterlilik sisteminin oluşturulması ve işletilmesi için gerekli tedbirleri almak."

MADDE 2- 3146 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (e), (f), (j) bentleri değiştirilmiş, (k) ve (1) bentleri eklenmiş, diğer bent buna göre teselsül ettirilmiş, maddenin son fıkrası da aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"e) Standart çalışmaları yapmak, normlar hazırlamak ve geliştirmek, ölçüm, analiz, teknik kontrol, risk analizi ve değerlendirmesi, eğitim, danışmanlık, uzmanlık ve benzeri çalışmaları yapmak ve bunları yapan kişi ve kuruluşları inceleyerek değerlendirmek ve yetki vermek, yetkilerini iptal etmek, kontrol ve denetimini sağlamak,

f) Kişisel koruyucuların piyasa denetim ve gözetimi ile ithal edilecek veya yerli üretilecek kişisel koruyucuların teknik esaslara uygunluğunu ve bu hususlarda usul ve esasları belirlemek,

j) İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü ve İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Bölge Laboratuvar Müdürlüklerinin çalışmalarını düzenlemek, yönetmek ve denetlemek,

k) İşyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve diğer görevlilerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitim ve belgelendirme usul ve esaslarını belirlemek,

1) İş sağlığı ve güvenliği alanında eğitim, danışmanlık ve her türlü hizmet verecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşların niteliklerini belirlemek, yetki vermek, yetkilerini iptal etmek, kontrol ve denetimini sağlamak,

İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü ve İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Bölge Laboratuvar Müdürlüklerinin çalışma usul ve esasları ile personelin görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3 - 27/2/1960 tarihli 7460 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Teşkilat Kanununun; 2 nci maddesinin (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Çalışma hayatı, sosyal güvenlik, iş sağlığı ve güvenliği, işçi işveren ilişkileri, istihdam, verimlilik, toplam kalite yönetimi, iş piyasası etütleri, ergonomi, çevre, ilk yardım, iş istatistikleri ve benzeri konular ile işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerini önlemek ve koruyucu hizmetleri yürütmek üzere görevlendirilecek işyeri hekimi, mühendis, teknik eleman, hemşire ve diğer sağlık personeline iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerektiğinde Bakanlık birimleri veya ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte, eğitim programları hazırlamak, eğitim vermek veya eğitim hizmeti satın almak, sertifikalandırmak, bu konularla ilgili araştırmalar yapmak veya yaptırmak,"

"b) Bakanlık, bağılı kuruluşları ile ilgili kuruluşlarının personeli ile özel veya kamu sektöründe faaliyet gösteren işyerlerindeki işçi, işveren veya yönetici personel için eğitim, seminer ve konferanslar tertip etmek veya bu konularda tertiplenmiş eğitim, konferans ve seminerlere iştirak etmek,"

MADDE 4-7460 Sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 15 - Eğitim ve Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen eğitim ve seminerlere katılanlar, gerektiğinde sınava tabi tutulurlar ve başarılı olanlara sertifika veya katılım belgesi verilir."

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ramazan Başak

Şanlıurfa

GENEL GEREKÇE

3146 sayılı Kanun ile düzenlenen ve Dışişleri Bakanlığı "meslek memurluğu" sistemine benzer bir sistem olan, yurt dışı teşkilatına atanan personelin mesleki yeterlilikleri 7 aşamalı sınav ve uzmanlık tezi ile tespit edilmekte olduğundan ayrıca mesleki yeterlilik sınavına tabi tutulmalarına ihtiyaç bulunmadığı, Genel Müdür ve daha üst düzey görevlerde bulunanların, yine aynı alanda yurtdışında benzer bir görevi ifa etmesinde bilgi, donanım ve liyakata sahip olup olmadığının mesleki yeterlilik sınavıyla tekrar değerlendirmeye tabi tutulmasının uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

İŞKUR'un işgücü piyasasında daha etkin ve verimli çalışabilmesi, nitelikli iş gücü yetiştirerek taleplerin karşılanabilmesi için; işsizliğin önlenmesine yönelik mesleki eğitim hizmeti satın alınmasına yönelik hizmet alımlarının, 4734 sayılı kamu ihale Kanununda öngörülen hizmet alımı yöntemlerinden biri olan doğrudan temin kapsamında alınmasının hizmet alımı prosedürünü kolaylaştıracağı ve bu durumda daha fazla işsize mesleki eğitim verilmesine imkân sağlanacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatına yapılacak atamalar 3146 sayılı Teşkilat Kanunun 29. maddesi çerçevesinde yapılmaktadır. Yurtdışı Teşkilatına atanmak üzere istihdam edilecek personel ihtiyaca göre İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça ve hizmetin gerektirdiği hallerde diğer yabancı diller itibarıyla açılan Yurtdışı İşçi Hizmetleri Uzman Yardımcılığı ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Uzmanlığı yarışma ve yeterlik sınavlarıyla alınmakta, yurt dışı sürekli göreve atamalar o ülkede konuşulan dil göz önüne alınarak gerçekleştirilmektedir.

Yurtdışı İşçi Hizmetleri Uzmanları, yurt dışında, vatandaşlarımızın çalışma, istihdam, sosyal güvenlik ve yabancılar mevzuatının uygulanması ve bunlardan kaynaklanan haklarının korunması, yurt içinde de vatandaş sorunlarının yanı sıra, Bakanlığımızın görev alanına giren uluslararası Sözleşmelere ilişkin raporların hazırlanması ve bu raporların uluslararası kuruluşlar (ILO, Avrupa Konseyi) nezdinde savunulması gibi görevleri yerine getirmekte olup, uluslararası hukuk alanında akademisyenlerin dahi zor sahip olabileceği sürekli bir eğitim fırsatına sahip olmaktadır.

3146 sayılı Teşkilat Kanunu ile düzenlenen ve yukarıda ana hatlarıyla izah edilen atama sistemi, Dışişleri Bakanlığı "meslek memurluğu" sistemine benzer bir sistem olup, Bakanlığımız yurt dışı teşkilatına atanan personelin mesleki yeterlilikleri 7 aşamalı sınav ve uzmanlık tezi ile tespit edilmekte olduğundan ayrıca mesleki yeterlilik sınavına tabi tutulmalarına ihtiyaç bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 224)

Diğer taraftan genel müdür ve üzeri makamlara atamalar müşterek kararname ile yapılmakta olup bürokratik sistemde bu tür bir yapılanma üstlenilen görevin niteliği gereğidir. ilgili Bakan, Başbakan ve Cumhurbaşkanı tarafından üstlenilen görevi yerine getirebileceği, gerekli bilgi, donanım ve liyakata sahip olduğu uygun görülen genel müdür ve daha üst düzey görevlerde bulunanların, yine aynı alanda yurtdışında benzer bir görevi ifa etmesinde bilgi, donanım ve liyakata sahip olup olmadığının mesleki yeterlilik sınavıyla tekrar değerlendirmeye tabi tutulmasının uygun olmadığı düşünülmektedir.

Madde 2- İŞKUR tarafından, bir mesleği olup bu meslekte niteliğini geliştirmek isteyen işsizlere, bir mesleği olduğu halde iş piyasasının gerekleri nedeniyle istihdam imkanı az olan işsizlere, herhangi bir mesleği olmayan işsizlerin ilgi, istek ve yeteneklerine uygun işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu mesleklerde yetiştirilmek üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde hizmet satın alınmaktadır. Bu bağlamda; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu hükümlerince işsizlik ödeneğinden faydalanan işsizlerin yeniden iş hayatına kazandırılabilmesi, yine İŞKUR'a kayıtlı işsizlerden mesleksiz ve/veya yeterli niteliğe sahip olmayan işsizlere mesleki nitelik kazandırılmasına yönelik olarak İstihdam garantili / kısmi istihdam garantili / istihdam garantisiz eğitim hizmetleri satın alınmaktadır. Ancak, söz konusu eğitim hizmeti satın alımlarında aşağıda belirtilen güçlüklerle karşılaşmakta olup, bu güçlüklerin aşılamaması, işsizler yararına uygulamaya konulacak projelerin hayata geçirilmesini olumsuz etkilemektedir.

1-İhale sürecinde, ihale dokümanının hazırlanması, ilan süresi, ihale dokümanının değerlendirilmesi, komisyon kararının onaylanması, sözleşmeye davet süreci ve itiraz gibi... Kanuni zorunluluklar, ortaya çıkan eğitim ihtiyacı çoğu zaman planlandığı şekilde yapılamamakta, çoğu zaman da söz konusu sürecin uzun zaman alması nedeniyle karşılanmasını mümkün kılmamaktadır.

2-İhalenin, açık ihale usulüyle yapılması nedeniyle genellikle en düşük teklifi veren istekliye iş ihale edilmekte, ancak konu eğitim hizmeti olması hasebiyle çoğu zaman bu durum eğitimin kalitesinden taviz verilmesine neden olmaktadır.

3-İsteklilerin Kamu İhale Mevzuatı gereği taşıması gereken kriterleri yerine getirmekte zorlanmaları nedeniyle pek çok ilde ihaleye teklif veren isteklinin olmayışı, vb. (Örneğin; Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversiteler, gibi mesleki eğitim veren kurumlar İhale Kanununda istenen belgeleri temin etmeleri mümkün olmadığı için ihaleye teklif verememektedir.) nedenlerden dolayı eğitim hizmeti satın alımında sıkıntılar yaşanmakta, işsiz kalan işsizlerin iş gücü piyasasına katılmaları zorlaşmakta ve işsizlik artmaktadır.

4-Taşra teşkilatımızda yeterli nitelik ve nicelikte personelin olmayışı nedeniyle ihalelerin yapılmasında zorluklarla karşılaşmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, İŞKUR'un işgücü piyasasında daha etkin ve verimli çalışabilmesi, nitelikli iş gücü yetiştirerek taleplerin karşılanabilmesi için; işsizliğin önlenmesine yönelik mesleki eğitim hizmeti satın alınmasına yönelik hizmet alımlarının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen hizmet alımı yöntemlerinden biri olan doğrudan temin kapsamında alınmasının hizmet alımı prosedürünü kolaylaştıracağı ve bu durumda daha fazla işsize mesleki eğitim verilmesine olanak sağlanacaktır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN**

MADDE 1- 3146 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yukarıdaki fıkroda tanımlananlardan yurtdışı kadrolara atanabilecekler, ayrıca mesleki yeterlik sınavına tabi tutulmazlar.”

MADDE 2- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesine aşağıdaki (ı) bendi eklenmiştir.

“ı) Türkiye İş Kurumunun, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları,”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve

Sosyal İşler Komisyonu

Esas No.: 1/570, 2/227, 2/228

05/05/2008

Karar No.:11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanarak Bakanlar Kurulu'nca 28/04/2008 tarihinde Başkanlığımıza sunulan, "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", 29/04/2008 tarihinde,

Başkanlığımızca tali komisyon olarak Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına esas komisyon olarak Komisyon'umuza,

"Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ve 2 Milletvekilinin; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" 30/04/2008 tarihinde,

"Şanlıurfa Milletvekili Ramazan Başak'ın; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" 01/05/2008 tarihinde,

Esas komisyon olarak Komisyon'umuza havale edilmişlerdir.

Komisyon'umuz; 01/04/2008 ve 02/05/2008 tarihlerinde, hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının katılımıyla yapmış olduğu 13 ve 14 üncü toplantılarında, Tasarı ile diğer iki teklifin birleştirilmelerine ve Tasarının görüşmelere esas alınmasına karar vermiştir.

Komisyon'umuz görüşmelere esas aldığı Tasarı'yı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Adalet, Maliye, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile çeşitli sivil toplum kuruluşları (TOBB, TİSK, TESK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, Engelliler Konfederasyonu, Zihinsel Engelliler Federasyonu) temsilcilerinin katılımları ile inceleyip görüşmüştür.

Tasarı ile;

Zorunlu istihdam yüklerinin hafifletilmesi, nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması, istihdamın teşvik edilmesi, işgücü maliyetlerinin düşürülmesi, kayıt dışı istihdamın azaltılması amaçlanmaktadır.

Tasarının Komisyonumuzda görüşülmesi sırasında Komisyon toplantısına hükümet adına katılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından Tasarı ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Sayın Bakan Tasarı hakkında yaptığı değerlendirmede özetle;

İşsizliğin günümüzde, Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkeler de dahil, hemen hemen bütün dünya ülkelerinin karşı karşıya olduğu başlıca sorunlarından biri olduğunu,

Resmi tahminlere göre dünya genelinde işsizlik oranının % 6, toplam işsiz sayısının yaklaşık 190 milyon kişi olduğunu, bu sayıya düzenli ve yeterli çalışmayanların da eklenmesiyle, dünya genelinde 500 milyon civarında insanın ya hiç çalışmadığını ya da eksik çalışmakta olduğunu,

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 224)

Bu sorunun, ülkeleri ve toplumları yalnızca üretim ve ekonomi yönünden değil, siyasal ve sosyal olarak da olumsuz etkilediğini, işsizliğin sosyal dışlanma, diğer sosyal problemler ve yoksulluğu da beraberinde getirdiğini,

Dünya Bankasının yayımladığı Türkiye İşgücü Piyasası Raporu'nda da belirtildiği üzere, Türkiye'nin 2002'den bu yana etkileyici bir ekonomik büyüme gerçekleştirdiğini,

Uygulanan sıkı ekonomik politikalar ve piyasalara verilen güven ve siyasi istikrar sayesinde, ülkemizin yaklaşık 20 yıldan sonra uzun süreli ve yüksek büyüme hızı yakaladığını ve 5 yıllık bu süreçte (2002-2007) ortalama büyüme hızının % 6,9 olarak gerçekleştiğini,

İşsizliğin daha çok kentlerde ve genç yaş grubunda (15-24) yoğunlaştığını, genç nüfusta işsizlik oranının yüzde 21 seviyesine çıktığını, (Ocak 2008)

Bu verilerin, ülkemizde, istihdamın ve işgücü piyasasının genel sorunlarına olduğu gibi, çözüm önerilerinin ve yapılacak çalışmaların hangi noktalara yöneleceğine de ışık tuttuğunu,

İşsizliği azaltmak ve istihdamı artırmak için en etkili politikanın, sürdürülebilir ve yüksek bir ekonomik büyüme oranını sağlamak olduğunu ve bunun yanı sıra, istihdam kapasitesini artıracak yatırımların çoğaltılması, yeni iş alanlarının yaratılması, iş piyasasının esnekleştirilmesi ve aktif istihdam politikalarının etkili biçimde uygulanmasının da büyük önem arz ettiğini,

Bu bilinç ve sorun çözen bir anlayış içerisinde, Bakanlık koordinasyonunda ilgili tüm kurumların katılımıyla hazırlanan ve çalışma hayatındaki bütün aktörleri ilgilendiren "istihdam paketi"nin de, işsizliğin azaltılarak istihdamın artırılması ve bu noktada yaşanan sıkıntıların giderilmesi konusunda atılmış önemli bir adım olarak görülmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sayın Bakan;

Hükümet Programında da yer alan ve ülkemizin en öncelikli sorunu olan işsizlik konusunda önemli açılımlar getiren ve kamuoyunda "istihdam paketi" olarak da bilinen "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile genel olarak;

- İstihdamın üzerindeki idari ve mali yüklerin azaltılması,
- Özürlüler ile gençler ve kadınların istihdamının teşvik edilmesi,
- İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu kalifiye işgücünün yetiştirilmesi,
- Ekonomik ve bölgesel kalkınmaya yönelik yatırım projelerine kaynak sağlayarak, istihdam imkanlarının artırılması,
- Kayıt dışı istihdamın azaltılması ve bunların neticesi olarak da işsizlik ve buna bağlı sorunların azaltılmasının hedeflendiğini ifade ederek,

İşsizlik ve buna bağlı sorunların çözümünün, sadece gününbirlik politikalarla değil, uzun vadeli, ekonomik ve sosyal ayağı güçlü plan, politika ve programların birlikte ve uyum içinde uygulanmasıyla mümkün olacağını,

İşsizlik sorununun, yalnızca hükümetlerin değil, ülkedeki kamu ya da özel bütün aktörlerin işbirliğiyle çözülebilecek bir sorun olduğunu,

İktidarı, muhalefeti, sivil toplum kuruluşları, kamu ve özel sektör temsilcileri, sosyal taraflar, meslek odaları, sendikalar, üniversiteler, diğer eğitim kuruluşları ve vatandaşlar; kısaca ülkede bu sorunun muhatabı olan herkesin, ortak çalışma ve katkıda bulunma duygusuyla hareket ederek, politikalar ve öneriler geliştirerek işsizlik sorununun çözümünde etkin rol üstlenmesiyle, işsizlik ve işsizliğin yaratacağı ekonomik ve toplumsal tahribatın zamanla ortadan kalkacağını,

Bu vesileyle, Hükümet'in gerek Hükümet Programı ve gerekse yürüttüğü diğer çalışmalarında öncelikli saydığı konulardan biri olan "işsizliğin" çözümüne yönelik olarak hazırlanan "istihdam paketi"nin, çalışma hayatının tüm aktörlerine ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ettiğini ifade etmişlerdir.

Tasarının genel görüşmeleri sırasında Komisyon toplantısına katılan Komisyon üyesi olan ve Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri tasarısı ile ilgili olarak görüş ve önerilerini belirtmişler ve konu ile ilgili olarak sayın Bakan'a bazı sorular yöneltilmişlerdir.

Bu sorulardan bazıları şunlardır:

- 18-29 yaş arasındaki gençlere ve 18 yaşından büyük kadınlara 5 yıl süre ile uygulanacak prim teşviki, 29 yaşından büyük işçilerin işten atılmalarına sebep olmayacak mıdır?

- Kreş kurma yükümlülüğü kaldırılıyor mu?

- Eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğü kaldırıldığından, bunlara yönelik tedbirler alındı mı?

- İşsizlik sigortası fonundan GAP'a pay aktarılması durumunda Devlet tarafından geri ödeme yapılmayacak mıdır? Bu durumda Fon zafiyete uğramayacak mıdır?

Bu sorulara sayın Bakan tarafından verilen cevaplar şöyle özetlenebilir.

- Tasarı 29 yaşından büyük işçilerin işten atılmalarına sebep olmayacaktır. Tasarıda buna karşılık iki adet tedbir bulunmaktadır. Birincisi; bu kapsamda çalıştırılacak işçinin 6 aydır işsiz olması gerekmektedir. İkincisi; bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin, işverenin maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde işe alınması ve fiilen çalıştırılması gerekmektedir.

- 150 ve daha fazla kadın işçi çalıştıran işverenlerin kreş kurma yükümlülükleri kaldırılmamakta, aksine dışarıdan hizmet alınmasına da imkan sağlanarak yeni bir açılım getirilmekte ve kadın istihdamının önündeki engellerden biri kaldırılmaktadır.

- Eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğü özel sektörden kaldırılmakta, ancak sosyal devlet anlayışından yola çıkılarak, bu yük kamunun üzerine bırakılmaktadır.

- İşsizlik sigortası fonu; %2 işveren, %1 işçi ve %1 devlet katkısıyla oluşmakta ve fon, Devlet garantisinde bulunmaktadır. Bu nedenle, fondan GAP için aktarılacak kaynağın Devlet payının neması olması nedeniyle her hangi bir geri ödemeye gerek bulunmamakta ve fon varlığı ve yıllar içerisindeki getirisi dikkate alındığında, fonun zafiyete uğrayacağı da düşünülmemektedir. Diğer taraftan, yapılan düzenleme ile, kamu kaynağı, kamunun ihtiyacı için, kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılmaktadır.

Görüşmeler sırasında Tasarı'nın, sosyal tarafların görüşleri alınmadan hazırlandığı yönünde yapılan eleştiriye de Sayın Bakan tarafından verilen cevapta; Tasarının her aşamasında sosyal taraflarla görüşüldüğü ve değerlendirmelerinin alındığı, en son olarak Tasarı'nın Bakanlar Kurulu'na havale günü itibarıyla de tüm sosyal tarafların katılımı ile bir toplantı yapıldığı belirtilmiştir.

Tasarı üzerindeki tüm bu değerlendirmelerin ardından Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının Komisyonumuzda görüşülmesi sırasında maddeler üzerinde bazı öneriler verilmiştir. Kabul edilen öneriler ve bazı sözlü öneriler doğrultusunda Tasarı ve maddeleri yeniden düzenlenmiştir. Komisyon toplantısının sonunda alınmış olan redaksiyon yetkisi ile Tasarı metninin tümü kanun tekniğine uygunluk sağlanması amacıyla ve Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca redaksiyona tabi tutulmuştur.

Bu anlamda Tasarının;

Çerçeve Birinci maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nda değişiklikler öngörülmektedir. Çerçeve Birinci Maddenin;

(1) numaralı bendi yeniden düzenlenmiştir. Önerge ile İş Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki alt işverenlik ilişkisinde, muvazaanın tespiti nedeniyle tescilin iptali halinde, işveren tarafından mahkemeye itiraz edildiği durumlarda, davanın uzaması nedeniyle ortaya çıkabilecek olumsuzlukların giderilmesi amacıyla, bu karara itiraz edilmemesi ve mahkemelerin muvazaalı işlemleri tespiti halinde alt işverenin işçilerinin alt işverenlik ilişkisinin başlangıcından itibaren, asıl işverenin işçileri sayılacağı şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Komisyonumuzca 1 inci madde olarak kabul edilmiştir.

(2) numaralı bendi yeniden düzenlenmiştir. Önerge ile; İş Kanununun 30 uncu maddesi başlığı "Özürlü ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu" şeklinde ve istihdama girişte dezavantajlı gruplar arasında yer alan eski hükümlülerin çalışma hayatına katılabilmeleri ve böylece sosyal dışlanmaya maruz bırakılmamaları gerekçesiyle kamu işyerlerinde yüzde iki oranında eski hükümlü yükümlülüğü getirilecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca maddenin son fıkrasındaki "proje" ibaresi proje bazlı kullanımı içerip, bir ya da birkaç kişiye yönelik projersiz bireysel kullanımı içermediği gerekçesiyle fıkra, "kendi işini kurmaları" ibaresinden sonra gelmek üzere "özürlünün iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri" ibaresi eklenmiştir.

Komisyonumuzca 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

(3) numaralı bendi Komisyonumuzca 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(4) numaralı bendi yeniden düzenlenmiştir. Madde ile İş Kanununun 81 inci maddesinde değişiklik öngörülmektedir. Yapılan sözlü öneri ile maddenin (a) bendindeki "Bir" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve (c) bendinin sonundaki "yükümlüdür" ibaresi "yükümlüdürler" şeklinde değiştirilmiştir. Komisyonumuzca 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

(5), (6), (7) numaralı bentleri Komisyonumuzca 5, 6 ve 7 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

(8) numaralı bendine yapılan sözlü öneri ile, "ikinci fıkrasındaki" ibaresinin önüne "3 üncü maddesinin" ibaresi eklenerek teknik düzenleme yapılmış ve Komisyonumuzca 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

(9) numaralı bendi tasarı metninden çıkarılmıştır.

(10) numaralı bendi Komisyonumuzca 9 uncu madde olarak yeniden düzenlenmiştir.

İş Kanununun 105 inci maddesinde mevcut uygulamada, her iş sağlığı ve güvenliği önlemine uymayan işverene 88 YTL idari para cezası uygulanmakta iken, önerge ile bu miktar 200 YTL'ye çıkarılmakta,

Ağır ve tehlikeli işlerde onaltı yaşından küçükleri çalıştıran ve yaş kayıtlarına aykırı işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline mevcut uygulamada 904 YTL idari para cezası öngörülmüş iken, düzenleme ile her işçi için bin Yeni Türk Lirası idari para cezası getirilmekte,

Ağır ve tehlikeli işlerde mesleki eğitim almamış işçileri çalıştıran işveren veya işveren vekiline ise, her işçi için beşyüz Yeni Türk Lirası idari para cezası öngörülmektedir.

(11) numaralı bendi Komisyonumuzca 10 uncu madde olarak yeniden düzenlenmiştir.

İş Kanunu'nun 108 inci maddesinde değişiklik öngörülmektedir. Önerge ile İş Kanununda öngörülen diğer idari para cezaları ile çelişkilerin olmaması yönünde yeniden düzenlenmiştir.

(12) numaralı bendi Komisyonumuzca 11 inci madde olarak yeniden düzenlenmiştir.

İş Kanunu'nun 111 inci maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğinden, Sanayiden, Ticaretten ve Tarım Orman işlerinden sayılan işler esasları madde metnine madde ile yeniden düzenlenmiş, Ticaretten sayılacak işlerin esasları sayılırken maddeye (c) bendi olmak üzere "Su ürünleri alımı ve satımı" ibaresi ilave edilmiştir.

Tasarının Çerçeve ikinci maddesi ile 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'na bir ek madde eklenmektedir. Tasarının Çerçeve 2 nci maddesi Komisyonumuzca 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının Çerçeve üçüncü maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda değişiklikler öngörülmektedir. Çerçeve üçüncü maddenin;

(1), (2) ve (3) numaralı bentleri Komisyonumuzca 13, 14 ve 15 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

(4) numaralı bendi ile İşsizlik Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılmaktadır. Önerge ile; İşsizlik Sigortası Fonunun giderlerinin sayıldığı maddenin (c) alt bendi, Kanunda yapılan düzenlemeyle paralellik sağlanması amacıyla yeniden düzenlenmiş ve Komisyonumuzca 16 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

(5) numaralı bendiyle eklenen ek 1 inci maddesi Komisyonumuzca 17 nci madde, ek 2 nci maddesi 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(6) numaralı bendiyle eklenen; geçici 6 ncı madde Komisyonumuzca 19 uncu madde, geçici 7 nci madde 20 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde ile İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici maddeler eklenmektedir. Önerge ile; 2008-2012 yılları arasında öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındaki yatırımlar ile münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırım alanlarında kullanılmak üzere, İşsizlik Sigortası Fonundan ilgili idare bütçelerine ödenek aktarılmasına yönelik hususları içeren teknik düzenleme yapılmıştır.

Çerçeve 4 üncü madde 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda değişiklikler öngörülmektedir. Tasarının Çerçeve maddesinin;

(1) numaralı bendi ile Türkiye İş Kurumu Kanununda değişiklik yapılmaktadır. Önerge ile İl düzeyinde istihdamın korunması, geliştirilmesi ve işsizliğin önlenmesine ilişkin faaliyetler ile uygulanacak aktif işgücü programlarını belirlemek ve ildeki istihdam etkinliklerini izlemek ve değerlendirmek üzere oluşturulan İl İstihdam Kurullarının üyeleri arasına, sosyal diyalog ve katılımcılığın sağlanarak hizmetlerin daha etkinleştirilmesi amacıyla işçi, işveren ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonlarının temsilcileri de dahil edilmiştir. Komisyonumuzca 21 inci madde olarak kabul edilmiştir.

(2) ve (3) numaralı bentleri Komisyonumuzca 22 ve 23 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının Çerçeve 5 inci maddesinin 6 ncı fıkrasındaki "bir takvim yılı" ibaresi "bir yıl" olarak değiştirilmiş ve Komisyonumuzca 24 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve 6 ncı maddesi ile 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun’a geçici madde eklenmektedir. Önerge ile; 2008-2012 yılları arasında öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındakiler olmak üzere Özelleştirme Fonundan ilgili idare bütçelerine ödenek aktarılmasına yönelik hususları içeren teknik düzenlemeler yapılmıştır. Komisyonumuzca 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Verilen önerenin kabulü ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunun’da değişiklik yapan hüküm Tasarı metnine eklenmiştir. Kamunun terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü “% 0.7” den “% 1”e çıkarılmıştır. Komisyonumuzca 26 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Komisyon gündemine alınarak Tasarı ile birleştirilen;

2/227 Esas numaralı kanun teklifinin; Çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri Komisyonumuzca 27 ve 28 inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

2/228 Esas numaralı kanun teklifinin; Çerçeve 1 inci maddesi Komisyonumuzca 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

2/227 Esas numaralı kanun teklifinin Çerçeve 3 ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca 30 ve 31 inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

2/228 Esas numaralı kanun teklifinin Çerçeve 2 nci maddesi Komisyonumuzca 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının Yürürlükten kaldırılan hükümler başlıklı Çerçeve 7 nci maddesi Komisyonumuzca 33 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 8 inci maddesi verilen bir önerenin kabul edilmesi ile yeniden düzenlenmiştir. Komisyonumuzca 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürütmeye ilişkin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca 35 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurul’un onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Erdöl</i>	Agah Kafkas	<i>Selma Aliye Kavaf</i>
Trabzon	Çorum	Denizli
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şevket Köse</i>	<i>Tekin Bingöl</i>	<i>Bayram Özçelik</i>
Adıyaman	Ankara	Burdur
(Ayrışık oy eklidir)	(Ayrışık oy yazısı eklidir)	
Üye	Üye	Üye
Muzaffer Gülyurt	Kemalettin Aydın	<i>Lokman Ayva</i>
Erzurum	Gümüşhane	İstanbul
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)	

Üye <i>Mehmet Domaç</i> İstanbul	Üye <i>Sacid Yıldız</i> İstanbul (Ayrışık oy eklidir)	Üye <i>Cafer Tatlıbal</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hasan Çalış</i> Karaman (Muhalefet şerhi ekte)	Üye <i>Osman Durmuş</i> Kırıkkale (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Mehmet Nil Hıdır</i> Muğla
Üye Muharrem Selamoğlu Niğde (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Lütfi Çırakoğlu</i> Rize	Üye <i>Sevahir Bayındır</i> Şırnak (Muhalefım)
	Üye <i>Süleyman Latif Yunusoğlu</i> Trabzon (Muhalefım, şerhi eklidir)	

AYRIŞIK OY YAZISI

1. İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin (6) numaralı bendi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa Geçici 6 ncı madde eklenmiştir. Bu düzenlemeyle, İşsizlik Fonu Gelirlerinin Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar ile bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırım alanlarında kullanılması öngörülmektedir. Tasarıdaki düzenlemeye göre:

a) 2008 yılında fon nema gelirlerinden 1.300.000.000 YTL fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve Genel Bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

b) 2009-2012 yılları için fonca tahsil edilecek nemanın dörtte biri, yılları genel bütçesinin (B) işaretli cetvelinde gelir tahmini olarak yer alır. Yılı bütçesi hazırlanırken ilgili idare bütçelerine bu gelir tahmini karşılığı kadar ödenek öngörülür. Bu gelirler fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve yılı genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar ile münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için kaynak sağlamak doğru olmakla birlikte hiçbir faiz öngörmeden İşsizlik Sigortası Fonundan kaynak transferi yanlıştır. Hükümet, İşsizlik Sigortası Fonunda bulunan paraları faizsiz ve geri ödemesiz kullanmak istemektedir.

Yüksek Planlama Kurulu kararına göre Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılan tutarlara, Devlet İç Borçlanma Senetlerine uygulanan ortalama faiz oranlarının uygulanmasını ve Hazineye aktarılan tutarların, üç yıl sonunda faizi ile birlikte Hazine tarafından fona geri ödemesini öngören değişiklik önergemiz Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda kabul edilmemiştir.

Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin (6) numaralı bendine açıkladığımız nedenle karşıyız.

2. Görüşülmekte olan Kanun Tasarısına 27, 28, 30 ve 31 inci madde olarak eklenen düzenlemeler, Şanlıurfa Milletvekili Ramazan Başak'ın, "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"nde, 29 ve 32 nci maddeler olarak eklenen düzenlemeler Trabzon Milletvekili Prof. Dr. Cevdet Erdöl'ün, "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi"nde yer alan düzenlemelerdir. Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı ile ilgisi olmayan Kanun Tekliflerinin birleştirilerek görüşülmesi İçtüzüğün 35 inci maddesine aykırıdır.

Tekin Bingöl
Ankara

Sacid Yıldız
İstanbul

Şevket Köse
Adıyaman

MUHALEFET ŞERHİ

Tasarı işsizliği önlemeyi istihdamı ve verimliliği artırmayı, bu yolla ekonomik ve sosyal kalkınmayı amaçlamıştır. Ancak metin incelendiğinde, 6 yıl boyunca işsizlik sigortası fonunu amacı doğrultusunda kullanamayan yürütmenin bu fonu amacı dışında kullanmaya çalıştığı, işverenin taleplerini yerine getirmek için, işçinin haklarından kısmaya gittiği, ülkemiz için çok önemli olan GAP Projesinde 6 yıldır göstermediği faaliyeti aynı fonu kullanarak yerel seçimler öncesi Güneydoğuda yaşayan vatandaşlarımızı memnun etmeye çalıştığı görülmektedir.

Tasarının birinci maddesi birinci fıkrasında işveren-altveren ilişkisi düzenlenmektedir. Bu ilişkinin nasıl kurulacağı ise çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmıştır. İlişkinin açıkça ortaya konulmamış olması, işçinin yasalarla tanınan sendikal, sosyal ve ekonomik haklarının önünde ciddi bir engel olabilir. Ayrıca bu uygulama kayıtdışı da teşvik edebilir.

Tasarının 2 nci maddesinde özel sektörün eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kaldırılmıştır. Küçülmeye, elindeki kuruluşları özelleştirmeye çalışan devletin eski hükümlülerin istihdamında zorlanabileceği görülmektedir.

Tasarının 13 üncü maddesi birinci fıkrasında, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46 ncı maddesindeki, “Sigortalılara işsiz kalmaları halinde” ibaresi çıkartılarak, yasanın amacı adeta devre dışı bırakılmıştır.

14 üncü maddesi ile fona yeni görevler verilmiştir. Ancak bu harcamalar iyi kontrol edilmez ise suiistimallere neden olabilir. 15 inci maddesinde ise, geçici iş göremezlik durumu ve ödeneği gözardı edilmiştir. 16 ncı madde ile oluşturulan harcama kalemleri yasanın amacına uygun değildir.

17 nci maddenin ek bir maddesi ile oluşturulan ücret garanti fonu olumlu bir gelişmedir. Madde 19 ile İşsizlik Sigortası Fonu gelirleri amacı dışında kullanılmıştır. 20 nci madde ile işçi çalıştırma uygulamalarında tanımlanan yaş grubu dışındaki işçilerin aleyhine haksızlıklara sebep olabilir. 22 nci madde ile “Türk Vatandaşı” ibaresinin çıkarılması en önemli birkaç probleminden biri işsizlik olan Türk kamuoyunun takdirine bırakılmalıdır. Kayıtdışı işçiliğin, özellikle yurtdışına kaçak işçi götürmekle ilgili hukuki olayların, işçi etme vaadi ile uluslararası insan kaçakçılarının yaygın olduğu ülkemizde özel istihdam bürolarının çok ciddi olarak izlenmesi gerekir.

24 üncü madde malüllük, yaşlılık, ölüm sigortaları primlerinin işverene düşen yüzde 5 payının hazinece ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Görülüyor ki işvereni memnun etmek için, İşsizlik Sigortası Fonunun amacı dışında rahatlıkla kullanan hükümet işçinin payını gözardı etmiştir.

Sonuç olarak adı istihdamı teşvik yasası olsa da gerçekte altı yıldır amacı doğrultusunda kullanılmayan işçinin kara gün umudu İşsizlik Sigortası Fonu, TİSK’i destekleme yasası haline gelmektedir. Ülkemiz için çok önemli olan GAP’ın hatırlanması hükümetin 6 yılında da olsa önemli bir gelişmedir. Ancak kaynak temini için ayakta durma mücadelesi veren işçinin emeğine ve umuduna göz dikilmiş olması manidardır. Bu yasa Sayın Erdoğan hükümetlerinin, işçiye, esnafa, memura, çiftçiye kısacası dar gelirliye bakışını ortaya çıkaran önemli bir uygulama örneğidir.

Hasan Çalış
Karaman

Süleyman L. Yunusoğlu
Trabzon

Osman Durmuş
Kırıkkale

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**İŞ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun;

1) 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasına göre iş alan alt işveren; kendi işyerinin tescili için asıl işverenden aldığı yazılı alt işverenlik sözleşmesi ve gerekli belgelerle birlikte, birinci fıkra hükmüne göre bildirim yapmakla yükümlüdür. Bölge müdürlüğünce tescili yapılan bu işyerine ait belgeler gerektiğinde iş müfettişlerince incelenir. İnceleme sonucunda muvazaalı işlemin tespiti halinde tescil işlemi iptal edilir ve bu durumda alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçileri sayılır. Bu işleme karşı tebliğ tarihinden itibaren altı işgünü içinde işverenlerce yetkili iş mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.”

“Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin kurulması, bildirim ve işyerinin tescili ile yapılacak sözleşmede bulunması gerekli diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

2) 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özürlü çalıştırma zorunluluğu

MADDE 30- İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç, kamu işyerlerinde yüzde dört oranında özür-lüyü meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL
İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**İŞ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanunun 2 nci maddesinin altıncı fıkrasına göre iş alan alt işveren; kendi işyerinin tescili için asıl işverenden aldığı yazılı alt işverenlik sözleşmesi ve gerekli belgelerle birlikte, birinci fıkra hükmüne göre bildirim yapmakla yükümlüdür. Bölge müdürlüğünce tescili yapılan bu işyerine ait belgeler gerektiğinde iş müfettişlerince incelenir. İnceleme sonucunda muvazaalı işlemin tespiti halinde, bu tespiti ilişkin gerekçeli müfettiş raporu işverenlere tebliğ edilir. Bu rapora karşı tebliğ tarihinden itibaren altı işgünü içinde işverenlerce yetkili iş mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Rapora altı iş günü içinde itiraz edilmemiş veya mahkeme muvazaalı işlemin tespitini onanmış ise tescil işlemi iptal edilir ve alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçileri sayılır.”

“Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin kurulması, bildirim ve işyerinin tescili ile yapılacak sözleşmede bulunması gerekli diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özürlü ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu

MADDE 30- İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürlü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.

Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Oranın hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür. İşyerinin işçisi iken sakatlananlara öncelik tanınır.

İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlarlar. Bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların işyerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yönltilmeleri, mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yer altı ve su alta işlerinde özürü işçi çalıştırmaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz.

Bir işyerinden malulen ayrılmak zorunda kalıp da sonradan maluliyeti ortadan kalkan işçiler eski işyerlerinde tekrar işe alınmalarını istedikleri takdirde, işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye altı aylık ücret tutarında tazminat öder.

Bu madde kapsamında özel sektör işverenlerince çalıştırılan, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sigortalıların, 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

özürü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.

Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Oranın hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür. İşyerinin işçisi iken sakatlananlara öncelik tanınır.

İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlarlar. Bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların işyerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yönltilmeleri, mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yer altı ve su altı işlerinde özürü işçi çalıştırmaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz.

Bir işyerinden malulen ayrılmak zorunda kalıp da sonradan maluliyeti ortadan kalkan işçiler eski işyerlerinde tekrar işe alınmalarını istedikleri takdirde, işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye altı aylık ücret tutarında tazminat öder.

Bu madde kapsamında özel sektör işverenlerince çalıştırılan, 17/7/1964 tarihli ve 506

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkra göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.

Bu maddeye aykırılık hallerinde 101 inci madde uyarınca tahsil edilecek cezalar, özür- lülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurmaları ve bu gibi projelerde kul- lanılır. Tahsil edilen cezaların kullanımına ilişkin hususlar, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özür- lüler İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile en çok işçi ve işvereni temsil eden üst kuruluşların birer tem- silcilerinden oluşan komisyon tarafından karara bağlanır. Komisyonun çalışma usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sigor- talıların, 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigor- talılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilme- si ve sigortalıların tamamına ait sigorta prim- lerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkra göre işveren tarafından ödenmesi gereken prim- lerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygula- malarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşar- lığı tarafından müştereken belirlenir.

Bu maddeye aykırılık hallerinde 101 inci madde uyarınca tahsil edilecek cezalar, özür- lülerin ve eski hükümlülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurmaları, özür- lünün iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri ve bu gibi projelerde kullanılır. Tahsil edilen cezaların kullanımına ilişkin hususlar, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özür- lüler İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile en çok işçi ve işvereni temsil eden üst kuruluşların birer tem-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

3) 78 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sağlığı ve güvenliği yönetmelikleri

MADDE 78- Bu Kanuna tabi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği şartlarının belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması, işyerlerinde kullanılan araç, gereç, makine ve hammaddeler yüzünden çıkabilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi ve özel durumları sebebiyle korunması gereken kişilerin çalışma şartlarının düzenlenmesi, ayrıca iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygunluğu yönünden; işçi sayısı, işin ve işyerinin özellikleri ile tehlikesi dikkate alınarak işletme belgesi alması gereken işyerleri ile belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler ve bu belge veya belgelerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda yapılacak risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların usul ve esasları ile bunları yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli iznin verilmesi ve verilen iznin iptal edilmesi Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.”

4) 81 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 81- İşverenler, devamlı olarak en az elli işçi çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

silcilerinden oluşan komisyon tarafından karara bağlanır. Komisyonun çalışma usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Eski hükümlü değiştirilmesinde, Kanunlardaki kamu güvenliği ile ilgili hizmetlere ilişkin özel hükümler saklıdır.”

MADDE 3- 4857 sayılı Kanunun 78 inci maddesi, madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sağlığı ve güvenliği yönetmelikleri

MADDE 78- Bu Kanuna tabi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği şartlarının belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması, işyerlerinde kullanılan araç, gereç, makine ve hammaddeler yüzünden çıkabilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi ve özel durumları sebebiyle korunması gereken kişilerin çalışma şartlarının düzenlenmesi, ayrıca iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygunluğu yönünden; işçi sayısı, işin ve işyerinin özellikleri ile tehlikesi dikkate alınarak işletme belgesi alması gereken işyerleri ile belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler ve bu belge veya belgelerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda yapılacak risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların usul ve esasları ile bunları yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli iznin verilmesi ve verilen iznin iptal edilmesi Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.”

MADDE 4- 4857 sayılı Kanunun 81 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

MADDE 81- İşverenler, devamlı olarak en az elli işçi çalıştırdıkları işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kaza-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıfı ve derecesine göre;

a) Bir işyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,

b) Bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gerektiğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle,

c) Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle, yükümlüdür.

İşverenler, bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddeye dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği gibi, işletme dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak da yerine getirebilir. Bu şekilde hizmet alınması işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve işverence görevlendirilecek diğer personelin nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde kurulacak sağlık ve güvenlik birimlerinin nitelikleri, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına ilişkin hususlar ile bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mimar Mühendis Odaları Birliğinin görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kanuna veya Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuatına göre çalıştırılmakta

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sı ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıfı ve derecesine göre;

a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla,

b) Bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gerektiğinde diğer sağlık personelini görevlendirmekle,

c) Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle, yükümlüdürler.

İşverenler, bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddeye dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği gibi, işletme dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak da yerine getirebilir. Bu şekilde hizmet alınması işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

İşyeri sağlık ve güvenlik biriminde görevlendirilecek işyeri hekimleri, iş güvenliği uzmanları ve işverence görevlendirilecek diğer personelin nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde kurulacak sağlık ve güvenlik birimlerinin nitelikleri, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına ilişkin hususlar ile bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mimar Mühendis Odaları Birliğinin görüşleri alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kanuna veya Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kurum ve kuru-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

olan hekimlere, üçüncü fıkrada öngörülen eğitimler aldırılmak suretiyle ve asli görevleri kapsamında, çalışmakta oldukları kurum ve kuruluşların asıl işveren olarak çalıştırdıkları işçilerin iş yeri hekimliği hizmetleri gördürülür. Bu kurum ve kuruluşların diğer personel için oluşturulmuş olan sağlık birimleri, işyeri sağlık ve güvenlik birimi olarak da kullanılabilir."

5) 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "çocuklar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile mesleki eğitim almamış işçiler" ibaresi eklenmiştir.

6) 88 inci maddesinde yer alan "kurulması gerektiği" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya hangi hallerde dışarıdan hizmet alınabileceği" ibaresi eklenmiştir.

7) 95 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşyerinin açılmasına izin vermeye yetkili belediyeler ile diğer ilgili makamlar bu izni vermeden önce, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca iş mevzuatına göre verilmesi gerekli işletme belgesinin varlığını araştırır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca işletme belgesi verilmemiş işyerlerine belediyeler veya diğer ilgili makamlarca açılma izni verilemez."

8) 98 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki işyeri bildirme yükümlülüğüne aykırı davranan işveren veya işveren vekiline, çalıştırılan her işçi için yüz Yeni Türk Lirası, 85 inci madde kapsamındaki işyerlerinde ise çalıştırılan her işçi için bin Yeni Türk Lirası, ikinci fıkrasındaki işyerini muvazaalı olarak bildiren asıl işveren ile alt işveren veya vekillerine ayrı ayrı on bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir."

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

luşlarında ilgili mevzuatına göre çalıştırılmakta olan hekimlere, üçüncü fıkrada öngörülen eğitimler aldırılmak suretiyle ve asli görevleri kapsamında, çalışmakta oldukları kurum ve kuruluşların asıl işveren olarak çalıştırdıkları işçilerin iş yeri hekimliği hizmetleri gördürülür. Bu kurum ve kuruluşların diğer personel için oluşturulmuş olan sağlık birimleri, işyeri sağlık ve güvenlik birimi olarak da kullanılabilir."

MADDE 5- 4857 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "çocuklar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile mesleki eğitim almamış işçiler" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 4857 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde yer alan "kurulması gerektiği" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya hangi hallerde dışarıdan hizmet alabilecekleri" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 4857 sayılı Kanunun 95 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşyerinin açılmasına izin vermeye yetkili belediyeler ile diğer ilgili makamlar bu izni vermeden önce, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca iş mevzuatına göre verilmesi gerekli işletme belgesinin varlığını araştırır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca işletme belgesi verilmemiş işyerlerine belediyeler veya diğer ilgili makamlarca açılma izni verilemez."

MADDE 8- 4857 sayılı Kanunun 98 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki işyeri bildirme yükümlülüğüne aykırı davranan işveren veya işveren vekiline, çalıştırılan her işçi için yüz Yeni Türk Lirası, 85 inci madde kapsamındaki işyerlerinde ise çalıştırılan her işçi için bin Yeni Türk Lirası, 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki işyerini muvazaalı olarak bildiren asıl işveren ile alt işveren veya vekillerine ayrı ayrı on bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

9) 101 inci maddesinin başlığı ile birinci fıkrasında yer alan “ve eski hükümlü” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

10) 105 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 105- Bu Kanunun;

a) 78 inci maddesinde öngörülen yönetmeliklerdeki hükümlere uymayan işveren veya işveren vekiline, alınmayan her iş sağlığı ve güvenliği önlemi için yüz Yeni Türk Lirası, alınmayan önlemler için izleyen her ay aynı miktar,

b) 86 ncı maddesi uyarınca işçilere doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için, 87 nci maddesi gereğince çocuklara doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her çocuk için iki yüz Yeni Türk Lirası,

c) 77 nci maddesine aykırı hareket eden, 78 inci maddesi gereği işletme belgesi almadan işyeri açan veya belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler için belge almayan, 79 uncu maddesi gereğince faaliyeti durdurulan işi izin almadan devam ettiren veya kapatılan işyerlerini izinsiz açan, 80 inci maddesinde öngörülen iş sağlığı ve güvenliği kurullarının kurulması ve çalıştırılması ile ilgili hükümlere aykırı davranan, iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca alınan kararları uygulamayan, 81, 88 ve 89 uncu maddelerinde öngörülen yönetmeliklerde gösterilen şartlara ve usullere uymayan işveren veya işveren vekiline biner Yeni Türk Lirası,

d) 85 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden veya aynı maddede öngörülen yönetmelikte gösterilen yaş kayıtlarına aykırı işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline işçi başına bin Yeni Türk Lirası,

idari para cezası verilir."

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9- 4857 sayılı Kanunun 105 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 105- Bu Kanunun;

a) 78 inci maddesinde öngörülen yönetmeliklerdeki hükümlere uymayan işveren veya işveren vekiline, alınmayan her iş sağlığı ve güvenliği önlemi için iki yüz Yeni Türk Lirası, alınmayan önlemler için izleyen her ay aynı miktar,

b) 86 ncı maddesi uyarınca işçilere doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için, 87 nci maddesi gereğince çocuklara doktor raporu almayan işveren veya işveren vekiline bu durumdaki her çocuk için iki yüz Yeni Türk Lirası,

c) 77 nci maddesine aykırı hareket eden, 78 inci maddesi gereği işletme belgesi almadan işyeri açan veya belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler için belge almayan, 79 uncu maddesi gereğince faaliyeti durdurulan işi izin almadan devam ettiren veya kapatılan işyerlerini izinsiz açan, 80 inci maddesinde öngörülen iş sağlığı ve güvenliği kurullarının kurulması ve çalıştırılması ile ilgili hükümlere aykırı davranan, iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca alınan kararları uygulamayan, 81 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen, 88 ve 89 uncu maddelerinde öngörülen yönetmeliklerde gösterilen şartlara ve usullere uymayan işveren veya işveren vekiline biner Yeni Türk Lirası,

d) Bu Kanunun 85 inci maddesine aykırı olarak ağır ve tehlikeli işlerde onaltı yaşından küçükleri çalıştıran veya aynı maddede belirtilen yönetmelikte gösterilen yaş kayıtlarına aykırı işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline her işçi için bin Yeni Türk Lirası; aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen mesleki eğitim almamış işçi çalıştıran işveren veya işveren vekiline her işçi için beşyüz Yeni Türk Lirası;

idari para cezası verilir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

11) 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Bu Kanunda öngörülen idari para cezaları, 101 ve 106 ncı maddelerdeki idari para cezaları hariç, gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürünce verilir. 101 ve 106 ncı maddeler kapsamındaki idari para cezaları ise doğrudan Türkiye İş Kurumu İl Müdürü tarafından verilir ve genel esaslara göre tahsil edilir.”

12) 4857 sayılı Kanunun 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 111- Bu Kanunun uygulanması bakımından; sanayiden, ticaretten, tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları aşağıda belirtilmiştir.

Sanayiden sayılacak işlerin esasları şunlardır:

- a) Her türlü madenleri arama ve topraktan çıkarma, taş, kum ve kireç ocakları,
- b) Ham, yarı ve tam yapılmış maddelerin işlenmesi, temizlenmesi, şeklinin değiştirilmesi, süslenmesi, satış için hazırlanması,
- c) Her türlü kurma, onarma, sökme, dağıtma ve yıkma,
- d) Bina yapılması ve onarımı, değiştirilmesi, bozulması, yıkılması ve bunlara yardımcı her türlü sınai yapım,
- e) Yol, demiryolu, tramvay yolu, liman, kanal, baraj, hava alanı, dalgakıran, tünel, köprü, lağım ve kuyuların yapılması ve onarımı, batıkların çıkarılması ve bataklık kurutma,
- f) Elektrik ve her çeşit muharrik kuvvetlerin elde edilmesi, değiştirilmesi, taşınması, kurma ve dağıtma,
- g) Su ve gaz tesisatı kurma ve işletmesi,
- h) Telefon, telgraf, telsiz, radyo ve televizyon kurma,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- 4857 sayılı Kanunun 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Bu Kanunda öngörülen idari para cezaları, 101 ve 106 ncı maddelerdeki idari para cezaları hariç, gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürünce verilir. 101 ve 106 ncı maddeler kapsamındaki idari para cezaları ise doğrudan Türkiye İş Kurumu İl Müdürü tarafından verilir ve genel esaslara göre tahsil edilir. 106 ncı maddeye göre verilecek idari para cezası için, 4904 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (d) bendindeki tutar esas alınır.”

MADDE 11- 4857 sayılı Kanunun 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 111- Bu Kanunun uygulanması bakımından; sanayiden, ticaretten, tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları aşağıda belirtilmiştir.

Sanayiden sayılacak işlerin esasları şunlardır:

- a) Her türlü madenleri arama ve topraktan çıkarma, taş, kum ve kireç ocakları,
- b) Ham, yarı ve tam yapılmış maddelerin işlenmesi, temizlenmesi, şeklinin değiştirilmesi, süslenmesi, satış için hazırlanması,
- c) Her türlü kurma, onarma, sökme, dağıtma ve yıkma,
- d) Bina yapılması ve onarımı, değiştirilmesi, bozulması, yıkılması ve bunlara yardımcı her türlü sınai yapım,
- e) Yol, demiryolu, tramvay yolu, liman, kanal, baraj, hava alanı, dalgakıran, tünel, köprü, lağım ve kuyuların yapılması ve onarımı, batıkların çıkarılması ve bataklık kurutma,
- f) Elektrik ve her çeşit muharrik kuvvetlerin elde edilmesi, değiştirilmesi, taşınması, kurma ve dağıtma,
- g) Su ve gaz tesisatı, kurma ve işletmesi,
- h) Telefon, telgraf, telsiz, radyo ve televizyon kurma,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

i) Gemi ve vapur yapımı, onarımı, değiştirilmesi ve bozup dağıtma,

j) Eşyanın istasyon, antrepo, iskele, limanlar ve hava alanlarında yükletilmesi, boşaltılması,

k) Basımevleri.

Ticaretten sayılacak işlerin esasları şunlardır:

a) Ham, yarı ve tam yapılmış her çeşit bitkisel, hayvani veya sınai ürün ve malların alımı ve satımı,

b) Bankacılık gibi para tedavülü ile ilgili işlerle, sigortacılık, komisyonculuk, depoculuk, ambarcılık, antrepoculuk,

c) Denizlerde çalışan su ürünleri müstahsilleri,

d) Karada, göl ve akarsularda insan veya eşya ve hayvan taşıma.

Tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları şunlardır:

a) Her çeşit meyveli ve meyvesiz bitkiler; çay, pamuk, tütün, elyaflı bitkiler; turunçgiller; pirinç, baklagiller; ağaç, ağaççık, omca, tohum, fide, fidan; sebze ve tarla ürünleri; yem ve süt bitkilerinin yetiştirilmesi, üretimi, ıslahı, araştırılması, bunlarla ilgili her türlü toprak işleri, ekim, dikim, aşı, budama, sulama, gübreleme, hasat, harman, devşirme, temizleme, hazırlama ve ayırma işleri, hastalık ve zararlılarla mücadele, toprak ıslahı, çayır, mera, toprak ve su korunması,

b) Ormanların korunması, planlanması (amenajman), yetiştirilmesi, işletilmesi, sınırlandırılması çalışmaları, bunlara ait alt yapı çalışmaları ile tohum toplama, fidanlık, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, etüt proje ve rehabilitasyonu, ormancılık araştırma ile milli park, orman içi dinlenme yerleri ve kent ormanlarının kurulması, bakım ve geliştirilmesi,

c) Her türlü iş ve gelir hayvanlarının (arı, ipek böceği ve benzerleri dahil) yetiştirilmesi; üretimi, ıslahı ve bunlarla ilgili bakım, güdüm,

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

i) Gemi ve vapur yapımı, onarımı, değiştirilmesi ve bozup dağıtma,

j) Eşyanın istasyon, antrepo, iskele, limanlar ve hava alanlarında yükletilmesi, boşaltılması,

k) Basımevleri.

Ticaretten sayılacak işlerin esasları şunlardır:

a) Ham, yarı ve tam yapılmış her çeşit bitkisel, hayvani veya sınai ürün ve malların alımı ve satımı,

b) Bankacılık gibi para tedavülü ile ilgili işlerle, sigortacılık, komisyonculuk, depoculuk, ambarcılık, antrepoculuk,

c) Su ürünleri alımı ve satımı,

d) Karada, göl ve akarsularda insan veya eşya ve hayvan taşıma.

Tarım ve orman işlerinden sayılacak işlerin esasları şunlardır:

a) Her çeşit meyveli ve meyvesiz bitkiler; çay, pamuk, tütün, elyaflı bitkiler; turunçgiller; pirinç, baklagiller; ağaç, ağaççık, omca, tohum, fide, fidan; sebze ve tarla ürünleri; yem ve süt bitkilerinin yetiştirilmesi, üretimi, ıslahı, araştırılması, bunlarla ilgili her türlü toprak işleri, ekim, dikim, aşı, budama, sulama, gübreleme, hasat, harman, devşirme, temizleme, hazırlama ve ayırma işleri, hastalık ve zararlılarla mücadele, toprak ıslahı, çayır, mera, toprak ve su korunması,

b) Ormanların korunması, planlanması (amenajman), yetiştirilmesi, işletilmesi, sınırlandırılması çalışmaları, bunlara ait alt yapı çalışmaları ile tohum toplama, fidanlık, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, etüt proje ve rehabilitasyonu, ormancılık araştırma ile milli park, orman içi dinlenme yerleri ve kent ormanlarının kurulması, bakım ve geliştirilmesi,

c) Her türlü iş ve gelir hayvanlarının (arı, ipek böceği ve benzerleri dahil) yetiştirilmesi; üretimi, ıslahı ve bunlarla ilgili bakım, güdüm,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

terbiye, kırım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, saklanması ile bu hayvanların hastalık ve asalaklarıyla mücadele,

d) 854 sayılı Deniz İş Kanununun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kara ve su avcılığı ve bu yoldan elde edilen ürünlerin saklanması, taşınması ve üretilmesi.

Yukarıda sayılan esaslar doğrultusunda bir işin bu Kanunun uygulanması bakımından sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden hangisinin kapsamında sayılacağı; Sanayi ve Ticaret, Çevre ve Orman ile Tarım ve Köyişleri bakanlıklarının görüşleri alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca altı ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Bu Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddeleri gereğince verilen sürekli veya geçici olarak çalışanlara ait kimlik bilgileri, genel kolluk kuvvetlerince ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı il müdürlükleri veya merkez müdürlüklerine bildirilir.”

MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun;

1) 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve maddenin son fıkrasında yer alan “Geçici 1 inci maddesinde” ibaresi “Ek 1 inci, Ek 2 nci, Geçici 1 inci, Geçici 6 ncı ve Geçici 7 nci maddelerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“İşsizlik sigortasının amacı; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve bu Kanunda öngörülen hizmetlerin verilmesini sağlamaktır.”

2) 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle ve beşinci fıkrasında yer alan “doğrudan” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya elektronik ortamda” ibaresi eklenmiş, yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

terbiye, kırım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, saklanması ile bu hayvanların hastalık ve asalaklarıyla mücadele,

d) 854 sayılı Deniz İş Kanununun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kara ve su avcılığı ve üreticiliği ile bu yoldan elde edilen ürünlerin saklanması ve taşınması.

Yukarıda sayılan esaslar doğrultusunda bir işin bu Kanunun uygulanması bakımından sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden hangisinin kapsamında sayılacağı; Sanayi ve Ticaret, Çevre ve Orman ile Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarının görüşleri alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca altı ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 12- 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Bu Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddeleri gereğince verilen sürekli veya geçici olarak çalışanlara ait kimlik bilgileri, genel kolluk kuvvetlerince ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı il müdürlükleri veya merkez müdürlüklerine bildirilir.”

MADDE 13- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu maddenin son fıkrasında yer alan “Geçici 1 inci maddesinde” ibaresi “Ek 1 inci, Ek 2 nci, Geçici 1 inci, Geçici 6 ncı ve Geçici 7 nci maddelerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

“İşsizlik sigortasının amacı; işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve bu Kanunda öngörülen hizmetlerin verilmesini sağlamaktır.”

MADDE 14- 4447 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasının sonuna “Kurulca bu Kanuna göre yapılacak işlemlere ilişkin elektronik ortamda bilgi ve belge istenebilir